

Siegfried Lenz

Spojrzenia Annäherungen

WYSTAWA W MUZEUM HISTORYCZNYM W EŁKU
Z OKAZJI 95. ROCZNICY URODZIN

AUSSTELLUNG DES HISTORISCHEN MUSEUMS
IN EŁK/LYCK ANLÄSSLICH DES
95. GEBURTSTAGES DES SCHRIFTSTELLERS

Siegfried Lenz

Spojrzenia

Annäherungen

Źródło/Quelle: Deutsches Literaturarchiv Marbach

Siegfried Lenz

Spojrzenia

Annäherungen

WYSTAWA W MUZEUM HISTORYCZNYM W EŁKU
Z OKAZJI 95. ROCZNICY URODZIN

AUSSTELLUNG DES HISTORISCHEN MUSEUMS
IN EŁK/LYCK ANLÄSSLICH
DES 95. GEBURTSTAGES DES SCHRIFTSTELLERS

**SIEGFRIED LENZ
– NIEMIECKI PISARZ
Z MAZUR**

W 2021 r. przypada 95. rocznica urodzin Siegfrieda Lenza – jednego z najwybitniejszych niemieckich pisarzy współczesnych. Z tej okazji oddajemy w Państwa ręce katalog szczególnej wystawy. Po pierwsze jest to prawdopodobnie pierwsze w Polsce spojrzenie muzealników w kierunku pisarza, będącego – obok Güntera Grassa i Heinricha Bölla – czołowym twórcą niemieckiej literatury w XX w. Po drugie wystawa powstała z inicjatywy Muzeum Historycznego w Ełku, w mieście rodzinnym pisarza, będącego pierwowzorem Łukowca z kart powieści *Muzeum ziemi ojczystej*. Wreszcie szczególna jest struktura wystawy, będąca wielogłosem historyków, kulturoznawców, literaturoznawców, pisarzy i publicystów. Prezentujemy Państwu dziewięć autorskich esejów tworzących wielowątkowy kolaż różnych wymiarów życia i twórczości Siegfrieda Lenza. Czujemy się w tym miejscu zobowiązani uprzedzić Czytelnika, że autorzy pisali swoje eksperckie spojrzenia niezależnie od siebie, przez co pewne wątki biografii pisarza są powtarzane w różnych kontekstach. Wierzymy jednak, że tak skonstruowana narracja daje Czytelnikowi możliwość odczytywania poszczególnych spojrzeń jako niezależnych od siebie historii i prezentuje Siegfrieda Lenza jako człowieka, pisarza, obywatela w kontekście czasów, w których przyszło mu żyć.

Wystawa ta nie powstałaby bez przychylności wielu osób i instytucji. Ulli Lenz, Fundacji Siegfrieda Lenza z Hamburga, Niemieckiemu Archiwum Literackiemu w Marbach oraz Danucie i Krzysztofowi Worobcom składamy podziękowania za udostępnienie cennych fotografii i eksponatów. Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej dziękujemy za finansowe wsparcie naszego przedsięwzięcia, a Prezydentowi Miasta Ełku Tomaszowi Andrukiewiczowi oraz Ambasadzie Niemiec w Warszawie za objęcie wystawy Honorowym Patronatem. Winfriedowi Lipscherowi dziękujemy za przetłumaczenie tekstów na język niemiecki, a dr. Christianowi Schmidtmannowi za pomoc w ich ostatecznej redakcji.

Jakub Knyżewski

Rafał Żytyniec

**SIEGFRIED LENZ
– EIN DEUTSCHER
SCHRIFTSTELLER
AUS MASUREN**

Im Jahre 2021 begehen wir den 95. Geburtstag von Siegfried Lenz – eines der bedeutendsten deutschen Schriftsteller der Gegenwart. Aus diesem Anlass überreichen wir Ihnen einen Katalog zu einer ganz besonderen Ausstellung. Erstens handelt es sich vermutlich um die erste Wahrnehmung der polnischen Museumswelt eines – neben Günter Grass und Heinrich Böll – der bekanntesten Vertreter der deutschen Literatur des 20. Jahrhunderts. Und zweitens ist diese Ausstellung auf Initiative des Historischen Museums in Ełk (Lyck) entstanden, nämlich in der Heimatstadt dieses Schriftstellers, die als das Urbild für Lucknow aus dem Roman *Heimatmuseum* angesehen werden kann. Und schließlich handelt es sich bei der Ausstellung um eine ganz besondere Struktur, die vielstimmig die Sicht von Historikern, Kulturwissenschaftlern, Literaturkennern, Schriftstellern und Publizisten wiedergibt. Wir präsentieren Ihnen neun Essays von Autoren, die eine umfassende Collage verschiedener Dimensionen aus Leben und Werk von Siegfried Lenz bieten. An dieser Stelle fühlen wir uns gegenüber dem Leser verpflichtet anzumerken, dass die Verfasser dieser Expertenbeiträge unabhängig voneinander entstanden sind, so dass sich verschiedene Punkte aus der Biografie von Lenz wiederholen können. Wir sind jedoch davon überzeugt, dass ein so konstruiertes Narrativ dem Leser die Möglichkeit eröffnet, verschiedene Sichtweisen zu entziffern, die unabhängig voneinander Siegfried Lenz als Mensch, Schriftsteller und Bürger seiner Zeit präsentieren.

Diese Ausstellung wäre ohne das freundliche Engagement zahlreicher Personen und Institutionen nicht entstanden. Wir danken Ulla Lenz, der Siegfried-Lenz-Stiftung in Hamburg, dem Deutschen Literaturarchiv in Marbach sowie Danuta und Krzysztof Worobiec für die Zurverfügungstellung von wertvollen Fotos und Exponaten. Der Stiftung für die Deutsch-Polnische Zusammenarbeit danken wir für die finanzielle Unterstützung unseres Projektes. Bei dem Stadtpräsidenten von Ełk, Herrn Tomasz Andrukiewicz, sowie bei der Deutschen Botschaft in Warschau bedanken wir uns für die Übernahme der Schirmherrschaft. Herrn Winfried Lipscher danken wir für die Übersetzung der Texte ins Deutsche und Dr. Christian Schmidtman für die Hilfe bei deren Endredaktion.

Jakub Knyżewski

Rafał Żytyniec